

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliae Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriae
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.16. Est hoc supremum omnium mysterium quod Christus operatur; nam per carnem quæ nostræ mortis fuit principium, ab illo assumptam, atque in SS. Sacramento concessam, nobis vitam largitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

6. 16. *Est hoc supremum omnium mysterium quod Christus operatur: nam per carnem qua nostra mortis fuit principium, ab illo assumptam, atque in SS. Sacramento concessam, nobis vitam largitur.*

Pro epilogo huius argumenti, producimus argumentum D. Basilij quo probat in hoc maxime Deum mysticam suam demon-

I. strare omnipotentiam, quod operetur iuxta beneplacitum voluntatis suae, creaturas mediaeque sumens quaecumque voluerit ad operis suae executionem: ita ut saepe per ignem frige faciat, per gelu comburat, ut patuit in Aegypto, & amaritudine dulcoret, ut olim factum est in aquis contra Mara: omnes etenim creaturae a Divina assumptione potentia ad opus quod intendit, aliam se continent virtutem & superiorem excellentiam naturalem, ut illam ostendant in operibus quae limites virtutis excedunt naturalis quam a Deo acceperunt, & consequenter explicat D. Basilij illud

Pf 147. 16. Davidis: *Qui dat muen sicut lana*: quo significatur, quod siquidem nix effectum virtutis suae naturalis habeat tantum limitatum ad indagandum, quodque secundum illam nequeat ascendere ad effectum superiorem calefaciendi, nos illa cooperiendi velut lana: nihilominus manibus omnipotentiae Dei tradita, qui velut

II. Dominus creaturarum omnium absolutus cum illa facit quicquid sibi bene sederit, ad aliam extollitur superiorem nempe calefaciendi ac si lana esset: *Inexpugnabilem hie (sic ipse) & insensibilem Dei potentiam exprimit, qui non dum existentes essentias producit, & existentes mutat, licet omnia immota natura sensibus ligentur.* Non dicit quod simpliciter mutet rerum naturas, sed eas mutet perfectionem illis superaddens superiorem ut secundum illam quam illis dedit eius omnipotentia, per cuius manus transierunt, operari possint effectus qui naturalem superant virtutem in qua illas creavit: & crebro ut suos in fiducia consolidet, quam par est ut in illo collocent, aliqua facit ad illorum utilitatem, quae videntur v. rati contraria, qua naturaliter limites constituit ordinis naturalis in rebus naturalibus.

Educit Dominus populum suum de Aegypto, traducit illum per desertum, per vias non tritas

& iniurias, tandem in tam horribilem vastatione deventi solitudinem in qua terrae siccitas aridissimam illi excitavit sitim ad cuius refrigerium nulla suppetebant aquae, praeter amaram illam vulgo dictas Mara ad instar fellis, ut attendentes illi vitam assereret fiduciam, qua poterat delicta perambulare, in quibus nunquam alibi deberet in vitae necessitate, Moyses ad se vocat, & ostendit ei lignum, mandatum in aqua demitti, quo reddita sunt oleo suavioris. Iamdem mitto affirmare quod quae dicit D. Augustinus, vnum lignum illud virtutem haberet naturalem frigiditatis, cerandi aquas, & hoc tantum dico, dato quod lignum esset ex natura sua amarissimum, vel secundum illam tamen non poterat effectum operari qui naturalem suam excederet amaritudinem, unde concessio quod eo modo aqua illa reddiderat dulcissimas, certum erat hoc nequam provenire ex virtute sua naturali sed alia superioris: Deus etenim Divinam suam adhibens illi manum, ad effectus illud exultera quae limites eius naturae excederet. Praeterea si nemo in aquis id quod D. Augustinus & Gregorius Nyssenus cum enim tanta fuissent abundantia, ut ex illa totus beret populus ultra sexcenta milia praeter mulieres, pueros, & infinitam pecorum multitudinem, fieri non poterat ut virtus naturalis ita limitata, ut erat ligni huius, tantam potestatem quorum abyssum indolcorare amaritudine insipidissimam: deinde cum multi scrutarent fontes, omnesque lignum non tetipisset nisi vnum tantummodo in quem Moyses Virgam intinxeerat, non poterant aliorum fontium aquae reddi dulciores si virtus alia non naturalis, quam lignum continebat, non interveniret: & in opere confirmabatur quod ad excitandam fiduciam, qua poterant filij Israel Deo credere, vellet illud declarare qualiter lignum illud virtutem haberet eminentiorem, quia potentia Dei manus tetigerat, ad effectus virtutis suae naturalis contrarios, & digniores, ut erant illi quibus amaritas aquae, reddere poterant dulciores.

Idem ostendit in serpente aeneo ignis virtute fusio: illum etenim fundi iussit ut eius solium modo contutus venenenum tolleret mortale, atque ardentissimum, quo serpentes illi igniti in sicca terra quoscumque mordebant. *Qui percussus a serpente, eum vivit.* Unde serpenti, illi ignis talis virtus, quae tollere poterat venenum quo pectora eorum serpentes illi obdurecunt de caelo descendentes velut flammae ignae voraces, quod omni infundebatur occurreret: si hoc serpentes illi haberet, quomodo

his ita sanctibus opus tale efficit vt ab igne illorum veneno subleuet, detque vitam quam illi adimebant. Hoc noueris optime illud prouenisse, eo quod per manus omnipotentia Dei transfuerat, atque ex illis virtus illi talis remanserat quae vobis oblati te igne serpentis & lenamenti, quo mortale damnum ab illis serpentibus illatum curaretur.

Confirmatur ex illo quod tradunt Abul. & Liranus circa medicinam quam Vates Hasas ex Dei praescripto applicuit vleri Regis Ezechiae: fuit enim velut emplastrum ex ficibus. vt enim aduertit Iosephus, aderant tum temporis multi physici, nullique eorum tale occurrit remedium, quae deest Hasas: nam iuxta regulas medicinae erat omnino infirmitati Regis contrariu quodque febrem, licet Rex illa non laboraret, posset accendere: vnde ergo potuit emplastrum hoc effectum operari adeo sublime nempe Regi Ezechiae salutem impertiri? Noueris, quia per manus Diuinae dispositionis transierat: cum enim illas retigisset quasi annexam ab illis traxit vitae medicinam in illo quod in se ipso medium esse poterat mortis praesentissimu Opus Christi primariu non sola erat mundi redemptio, ob quam a Patre missus fuerat in mundum: *Me oportet operari opera eius qui misit me*, nam licet opus fuerit excellentissimum, non tamen in hoc erat quod Christus na tantum operaretur. Redemptioem nostram, nos a seruitute eripiens Satanae, vitam largiens, mortem nostram occidens, damnata nostra restituens, nostramque ditans inopiam: non inquam in hoc solo summa erat huius operis excellentia: alioquin non ita difficile fuisset infestis hominum & Angelorum vt enim asseruit Apost. nullis eorum hoc potuit comprehendere: *Quam nemo Principum huius saeculi cognouit.* Est enim intellectu facile, quod cum Deus sit vita per essentiam illam nobis possit largiri participatiue, eumque simuliter gloria sit aeterna, nullo negotio nobis possit illam communicare, eumque sit immanis diuinitas efflicere nos possit ditissimos, & abyssis bonorum omnium illis nos reddere beatos. Hoc sine difficultate capi potest & ita Iudaei facillime intellexerunt quod Messias quem sperabant venturum diuitem & potentem, illis posset beneficium conferre redemptionis perfectam illis concedens temporalem libertatem & copiosam bonorum temporalium affluentiam.

In quo igitur creditur huius operis fuisse praerogativa, ob quam intellectibus abscondita fuit adeo illuminatis? Attende: mysterij huius operis excellentia fuit in modo ac modo quod Christus assumpsit, nempe quod nobis vitam morte dedit, paupertate diuitias, vinculis libertatem, crucifixione in terra ascensum in caelum, insolentis ignominij poenitiae inmensis gloriae aeternam. Hoc est opus adeo sublime quod capere non potuit humana sapientia, vnde Gentiles hoc iudicauerunt auertiam: *Gentiles stultitiam: Iudaei vero petram scandali: Iudaei quidem scandalum.* Et vt ait Apost. fuit illis lapis offensionis in quem offendeuit caputque sibi colliserunt: quod veniat Deus & moriatur, nisi non potest, inquit Gentilis, quia Deus est immortalis & quod immortale est non moritur. Deinde nemo dare potest quod non habet: mors in se vitam non habet, vnde morte vitam nobis largiri sibi contradicit.

Christus iam morti proximus Iudaeis praedicat se in signo exaltandum pro mundi redemptione: *Oportet exaltari filium hominis.* Censuram. Vnde omnes illi contradicunt: nequaquam hoc fiet: *difficilia nos enim audiuimus ex lege, quia Christus mortuus non est aeternum, & quomodo in diebus oportet exaltari filium hominis?* Quis credat quod moriens mihi vitam tribuat? Qua ratione salutare poterit mundum qui salutem in cruce perdidit? Quando Deus Saulem in Regem creauit Populo suo, affirmans quod illo viuo nato de infima tribu Israel eos de manibus hostium suorum liberaret Philistinorum, a quibus in arcum constringebatur, mouent omnes dubium: *Nam saluare nos potest iste? Medium videtur insufficiens & debile nimis quo vires hostium nostrorum adeo elidantur.* Eratque sic: si namque vires Saulis exiguas attendas, & conferas potentibus Philistinorum, impossibile erat illos superare populumque de eorum manibus eripere. Porro vir hic qui viribus videbatur adeo dissipat inimicis suis, electus a Deo per quem populus Dei victoriam contra ipsos consequeretur, Diuina quoque elatus prouidentia ad Gubernacula Regni Israel, adeo potens inualuit vt eius opera valeret populis Dei ne cessitati suae remedium obtinere & euadere hostis adeo crudelis persecutionem.

Vt impossibile nimisque arduum iudicauerunt Iudaei quod homo pauper, vt Christus erat, illos redimeret mortuus & crucifixus Attamen Deus hic opus suum manifestauit, qui per medium a-

181
VIII.
Qui pro-
batur.
1. Cor. 13
Rom. 14: 15
VIII.
Vnde
difficilia
ma-
creditu
fuerunt.
IX,
in Saul.
1. Reg. 16: 7
27.
deso

X. Caro nostra quomodo sit nobis causa rite

deo contrarium ipsi quae videbantur in eo. nec enim aliud notabatur in illo praeter actiones hominis mortalis: vitam dare voluit non mori, liberans eum a feruitute diaboli, a quo tam dure & crudeliter opprimebatur. Credo firmiter quod caro hominis, eius appetitus & complacencia causa fuerit nostrae mortis ipsaque per se opus efficere non potuerit adeo excellens: attamen carnis euecta ad esse Diuini suppositi Verbi, virtutem habet adeo effica em, vt quauis ex se mortem producat, tamen toti possit mundo vitam largiri. Hoc meo iudicio D. Ioan. illis verbis declarauit. *Quod factum est ipso vita erat: quae concinne ponderat D. Ambrosius notans diuersimode legi iuxta variam interpunctionem, ex qua varij sensus eliciuntur. Quidam sic legunt. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso, factum est nihil quod factum est. Et noua sententia legitur quod sequitur: In ipso vita erat. Alij punctum scribunt post illud: Sine ipso factum est nihil: & hoc nouam inchoant sententiam. Quod factum est in ipso vita erat. Prima lectio communis est, eamque securi sunt (inquit D. Ambrosius) Doctores Alexandrini & Aegyptij: vbi inter illos Monachos multi doctrina vt pietate praecellegebant: & secundum illam sustinere voluisse dicere D. Ioan. omnia quaecumque esse habent, esse facta per Verbum Dei in creatione, eiusque gubernatione cuncta conseruati, ita vt sublata eius virtute in nihilum cuncta redigerentur: Auertere autem te faciem tuam, turbabuntur, & in puluerem suum reuertentur. Timebant autem secundam lectionem: Quod factum est in ipso vita erat: quia hoc modo agebat Aritus, illamque allucebat in errorem sui confirmationem, quod nimirum quicquid in Christo erat, factum esset & creatum. Verum tamen mea sententia (sic D. Ambrosius) si prima bona sit, est & secunda, tantumque abest vt Aritio faueat, quantum eius confutat errorem ac Diuina declarat mysteria, & potissimum permaximum illud opus Christi in SS. Sacramento. *Salua sit fidelibus illa descriptio: ego non uerborum legere. Quod factum est in ipso vita erat, & nihil habet quod teneat Aritianus. Aduerte inquit a Ioan. non dictum: Verbum factum, sed illud quod in Verbo factum fuit. Aperi aures paululum & audis dicentem: Quod factum est in ipso vita e at. In ipso inquit, factum est, non Dei Verbum factum est.**

XI. Diuersa lectio horum verborum.

XII. Verbum non est factum sed in ipso facta sunt omnia.

omnia de. Iarati varijs scripturae locis potissimum autem probat alijs eiusdem D. Ioan. Verba quae sunt velut explicatio eius quod hic dicit. *Quod factum est in ipso, quod audimus, quod videmus, quod tangimus, quod percipimus, & manus nostrae trectauerunt de Verbo vita, & vita mansit in ipso. Quod factum est in ipso, nostris apparuit, hoc quod vidimus in ipso, fuit caro nostra, haec enim in ipso facta est in tempore per temporalem generationem in purissimo ventre SS. Virginis, formata de purissimo sanguine vteromilius: haec caro quam in illis assumpsit Dei Verbum factum homo, haec ipsa est quam videmus, manibusque nostris contrectamus, & ipsa quae in ipso facta est, & ipsa caro, quae ex se principium exstitit nostrae mortis, euecta ad esse hypostaticum Verbi, nostra vita est. & vt talis vix apparcat. Et vita apparuit: caro ergo quae in Christo apparuit, vel Christus in carne, ipse est nostra causa vita.*

Itaque non fuit factum in ipso Verbo esse Diuinum, nec persona Diuina: haec etenim sunt ab initio, sed in ipso facta sunt in tempore carnis nostrae: sanguis nolter, humanaeque natura. Et hoc quod in nobis est malorum principium, immo mirabilem ac mortis, quomodo esse potest causa vitae nostrae, ac summi boni possessionem? Quae hoc totum promouit, ad statum sapienterem in persona Verbi, in qua talem vitam tribuit, vt esse potuerit vitae hominum principium causaque vniuersalis. *Quod factum est in ipso, vita erat: Caro facta est in ipso, vita est. Non dicit absolute quod caro nostra sit. Vita, sed quae in ipso est, haec virtutem habet & vitam, quibus nobis vitam concedat, & hoc quomodo esse debet? Tantum manendo in Christo? Nemoquam, sed se ipsum nobis dante vt hoc modo illa fruamur. Hoc facit in SS. Sacramento, in quodum nobis in cibum potumque exhibet carnem suam ac sanguinem: *Caro mea vere est cibus, sanguis meus vere est potus: cum hoc id nobis traicit quod in ipso vita est, habetque vniuersam illam nobis tribuendi: Sui manducat me vivit propter me. Atque in hoc manifeste patet quid sit SS. Sacramentum extensio vniuersam suae & impletio incarnationis Dei, in qua licet vt homo redderet Diuinos Verbum Dei factum est homo, illique naturae singulari Christi communicauit proprietates vitaeque Dei: ita similiter haec vt nobis Dei vitam largiretur, in ipso nobis carnem suam & sanguinem concessit: licet etenim in nobis fuerit causa mortis, in Christo tamen facta.**

facta vita est, & hæc digne communicanti communicata, virtutem hæbet & efficaciam, illi dandi proprietates, conditiones vitamque Dei, quantum cum illis ad æternæ vniuersæ gaudia perueniat,

vbi Deus in omnia sæcula eam in gloria electis suis communicat, ad quam nos petebat Dominus noster Iesus Christus Amen.

HOMILIA V.

DE SS. SACRAMENTO,

IN QUANTVM RATIONEM HABET SACRIFICII
ET IN ILLA AGITVR DE MISSA.

Hic est panis qui de celo descendit. Ioan. 6.

D Thom. Catholice Theologiae Doctor duo declarat in SS. Sacramento, quibus redditur excellens, & eiusdem patet magnitudo beneficii quo nos Deus dignatus est in æternæ necessitatis nostræ remedium. Hæc nos urgebat necessitas, vt nobis concederet, nosque conseruaret in vita spirituali gratiæ, per quam Deus nos propriæ vitæ efficiat participes: & quemadmodum cibus corporalis vitam sustentat corporalem: vt in spirituali cibum haberemus quo nutremur, seipsum nobis sub specie alimenti exhibuit in hoc diuino Sacramento: & secundum hanc rationem (inquit D. Thom.) est & vocatur Sacramentum, sub cuius speciebus Christus vitam communicat quam à Patre accepit, vitam scilicet Dei: quatenus nos in ipso eandem haberemus, & alimentum illi conformem, quo in hac vita quam nobis committat, sustentemur. Sicut *me misit vivens Pater, & ego vivo propter Patrem: & qui manducet me vivit propter me.* Similiter Deo tenebamus solvere præ grande debitum, & integram rependere satisfactionem gratitudinis beneficiorum quibus nos quotidie superabundanter cumulabat. Et quantum verum sit Christum pro nobis integre satisfecisse se Deo Patri offerendo pro cunctis hominibus velut caput Ecclesiæ, quo perfectissime pro eo satisfecit quod illi peccatum abstuleramus: nihilominus necessitas exigebat, vt quisque haberet quo illi satisfaceret pro eo quod

peccatis personalibus, quantum est ex parte suo, Deo quotidie detrahit, summam æquivalentem quam Deo solueret & in gratitudinis offerret: pignus: ad hoc inquit D. Tho. nobis diuinitus hoc concessit Sacramentum, in quantum rationem continet sacrificii, quatenus pro singulis oblati, Deo pro hoc possent debito satisfacere illumque recognoscere vt auctorem diuinum & naturalem bonorum omnium quæ illis largitur, hoc sacrificio protestati, quod eum vt talem cognoscant & reuerantur: *Idem Christus pro nobis quotidie immolatur, vt qui semel moriendo mortem demerit, quotidie residua delictorum per hæc Sacramenta relaxet.*

Quod confirmat argumento D. Ambr. dicens nobis fuisse admodum conueniens vt sacrificium illud toties repetetur quod Christus Dominus in passione morteque sua Patri dedicauit in nostrorum solutionem debitum illi perfecte satisfactorius: & cum in SS. Sacramento Passionis eius memoria renouetur: *Hæc quotiescumque fueritis, in mei memoriam facitis: ideo Christus in illo nobis reliquit rationem sacrificii ad hanc peragendam satisfactionem: Sicut quod ubique offerunt, unum est corpus, ita & unum est sacrificium. Christus semel in Cruce hostiam pro omnibus obtulit, ipsam offerunt & nunc: sed quod nos agimus recordatio est sacrificii illius, nec causa sua infirmitatis repetitur, sed nostra, quæ quotidie peccamus.* Est diuinum hoc Sacramentum memoriale quoddam in quo idem illud reiteramus quod Christus nobis gratia in Passione sua precepit, secundum effectum qui communicatur fideibus

D. Tho.

II.
Quæ ex
D. Ambr.
confirma-
tur.

Lnc. 22, 19